

Vojska politički postavljenih zastupnika i fiktivnih kompanija štiti identitet kontraverznog bugarskog vladara energetike tražeći odštetu od Srbije.

Njegovo ime se ne može pronaći u dokumentima vezanim za slučaj, a advokati kažu da nikada nisu čuli za njega.

Međutim, bugarski tajkun energetike Hristo Kovački je čovek iza tužbe podignute protiv srpske Vlade krajem aprila u arbitražnom sudu Svetske Banke u Vašingtonu, otkriva BIRN. Kovački je proveo 12 godina prikrivajući do koje mere je uključen u propalu privatizaciju srpskog rudnika uglja u središtu spora.

Nekadašnji partner u ovom poduhvatu kaže da je Kovački (56), iza toga i da se nekoliko meseci ranije tajkun konsultovao sa njim oko toga da srpsku Vladu odvede pred sud zbog odluke iz 2010. godine da ukloni kompaniju u vlasništvu Kovačkog koja je kontrolisala rudnik uglja.

"Investirao je oko 110 miliona evra u Srbiju i izgubio je sav taj novac", rekao je Milan Radunović za BIRN. "Želeo je na sud zato što je Vlada poništila ugovor za ovaj rudnik bez ikakvog razloga."

Kancelarija Kovačkog u Sofiji i Vlada Srbije nisu reagovale na komentar.

Veze s političkim strankama

Tužilac u ovom slučaju, koji je registrovan 30. aprila kod Međunarodnog centra za rešavanje investicionih sporova, ICSID, jeste bugarska firma Kornikom, koja je platila 17 miliona evra 2007. za 70 posto učešća u državnom rudniku uglja Kovin u Vojvodini.

Tri godine kasnije, srpska Agencija za privatizaciju oduzela je učešće Kornikom, citiramo, po dokumentaciji sa beogradske berze, da je kompanija navodno nije uspela da spreči korupciju i "stvari društvenu stabilnost".

Kornikonovi advokati kažu da kompanija ovo osporava.

"Pregledavši optužnicu...zadovoljni smo što nemamo zasluga u tome i zadovoljni smo što naš klijent ima dobru tvrdnju," rekao je Robert Wheal, partner u internacionalnoj advokatskog firmi White&Case.

Kada je upitan o Kovačkom, Wheal je rekao za BIRN da nikada nije čuo za njega i da White&Case nisu nikada dobili instrukcije od nekoga pod tim imenom u slučaju Kornikom.

Kornikomov jedini deoničar, po bugarskom registru korporacija, jeste sedamdesetdvo godišnji bugarski ekonomista Dimitar Stefanov, koji je bio član parlamenta bugarske monarhističke stranke od 2001. do 2005. predstavljajući okrug Pleven u kom Kovački ima rasprostranjene poslovne interese.

Stefanov je kasnije zamenio saveznike za stranku Lider, osnovanu 2007. godine, i po procurelim poverljivim informacijama američke ambasade, finansiranu od strane Kovačkog.

Kako opisuje Vanja Nuševa, direktorka bugarskog odeljka Transparency International, kao “lični politički projekat” Kovačkog, Lider nikada nije uspeo da uđe u nacionalni parlament ali je uživao ono što je okarakterisano kao procurela poverljiva informacija “uspeh kupovinom glasova” na lokalnim izborima.

Kroz mrežu kompanija povezanu sa Kornikomom i neuspelom privatizacijom rudnika uglja Kovin, tema koja se konstantno provlači je prisustvo kandidata partije Lider kao glavnih direktora i deoničara.

Zastupnici

Kada je Kornikom osnovan 2004. imao je dva deoničara, svaki sa po 50 procenata udela u kompaniji.

Prvi je bio Internacionalni rudarski fond (International Mining Trust), kompanija iz Linhenštajna čije je istinsko vlasništvo prikrivano od strane druge firme iz Lihtenštajna, Administrat Anstalt, čiji predstavnici nisu reagovali na mnogobrojne zahteve za komentarom.

Drugi je bio Čavdar Pejčev, biznismen i od 2014. do 2017. član parlamenta za najsiromašniji bugarski okrug-Montana.

On je bio izabran kao deo stranke „Bugarska bez cenzure“ , koja je ušla u parlament nakon koalicije sa strankom Lider. Bugarska bez cenzure je finansirana od strane Cvetana Vasileva, koji je dobio politički azil u Srbiji 2018. uprkos zahtevu Bugarske za njegovo izručenje zbog optužbi za bankarske prevare.

Pejčev je takođe ključna figura u menadžmentu nekoliko drugih kompanija povezanih sa Kovačkim.

Jedna takva firma je Mini Otkrit Vagledobiv, holding kompanija nekadašnjeg bugarskog državnog rudnika uglja u gradu Pernik blizu srpske granice.

Rudnik je bio deo nečega što je Grinpis u izveštaju iz 2018. nazvao “imperijom uglja” Kovačkog pošto je kupljen od strane Kornikoma 2004. u okviru aukcije privatizacije.

Kornikom, koji je u tom trenutku star tek nekoliko nedelja, imao je malo rivala na aukciji ankon što je objavljena pretnja bombom u aukcijskoj kući toga dana. Pejčev je bio jedan od prvih direktora u periodu nakon privatizacije.

U narednim godinama, vlasništvo rudnika je prelazilo u ruke raznih deoničara za koje Grinpisov izveštaj kaže da su sve zastupnici Kovačkog. Prvo je prebačen na Amarafel Limited, kompaniju registrovanu na zloglasno netransparentnu ofšor zonu-Sejšele. Na kraju, u julu 2014. postao je vlasništvo britanske kompanije Laumer Limited.

Sumnjivi računi

Laumerov jedini dirrektor i deoničar je Roger Stuart Poppleton, britanac iz Wakefield-a,

grada u severnoj Engleskoj. Kao zaposleni u Mailbox UK, firmi koja nudi direktorske i deoničarske usluge pojedincima i biznisima koji žele da zadrže privatnost, Poppleton je bio referent najmanje 105 drugih britanskih kompanija u zadnjim dekadama.

Iako aranžmani za imenovane osobe nisu ilegalni, britanska kompanija je dužna da na zahtev da registar vlasnika odnosno onih koji na kraju kontrolišu kompanije i imaju korist od profita.

Vlasnik Mailbox UK je Stuart Ralph Poppleton. On nije želeo da preda ime vlasnika Laumera ali je rekao da su oni u bugarskoj.

"Imam detalje vlasnika ovde. Ali naravno ne mogu ih dati preko telefona. Osoba je i tako u Bugarskoj.", kazao je Poppleton BIRN-u.

Ovo je izgleda u kontradiktornosti sa Laumerovim zvaničnim dokumentima u Companies House-britanskim registrom kompanija-u kome stoji da je vlasnik nepoznat.

Po britanskom zakonu svesno dostavljanje lažnih dokumenata u Companies House je prestup, kažnjiv neograničenom sumom i sa dve godine zatvora.

Laumerovi računi takođe pokazuju da su sveukupna sredstva svake godine samo jedna funta, uprkos vlasništvu nad rudarskim kompleksom koji vredi 1, 6 miliona funti.

Upitan o očiglednim nepoklapanjima, Poppleton je odgovorio: "Dao sam da se pregledaju naši računi i zadovoljni su što se poklapa sa propisima."

Druga kompanija u bugarskom registru kompanija, Eko Analiz, prošla je skoro identični obrazac prebacivanja sa ostrva na ostrvo i kupovine nadležnosti, ali njeno poreklo leži u Kornikomovoj propaljoj privatizaciji rudnika uglja Kovin.

Prebacivanje deonica

Osnovan 2007., Eko Analiz je preuzeo kontrolu nad srpskom kompanijom osnovanom iste godine pod nazivom Energy Consulting and Engineering, ECE. Tridesetpet procenata drži rudnik uglja Kovin. ECE je zatim napravio ugovor sa tek privatizovanom elektranom na ugaj u blizini rudnika koja je trebalo da se zove Novi Kovin.

U 2010. godini, privatizacija je poništena, rudnik uglja Kovin je prodao svoje deonice u ECE, Eko Analiz-u za 150 evra. Uprkos poništenju privatizacije, rudnik je bio u obavezi da održi svoj prethodni ugovor sa ECE.

Do 2011. ukupni kapital ECE je bio 395,500 evra, što znači da je vrednost tridesetprocentnih deonica prodatih Eko Analiz-u uvećana za 800 puta u godini nakon poništenja privatizacije.

Kao i kod Kornikoma, dokumentacija Eko Analiz-a su dosta povezane sa Kovačkim.

Njegov osnivač i deoničar, Georgi Delčev, kandidovao se 2007. na opštinskim izborima u opštini Primorsko u jugoistočnom bugarskom region Burgas. Igrao je na kartu partije Lider.

Eko Analizove deonice prebačene su Stojanu Tjuljevu, koji se 2011. kandidovao u ime partije Lider za savet opštine Dimitrovgrad, gde je Eko Analiz bio baziran.

Dalje, deonice prelaze do Valentina Terzijskog, koji se kandidovao 2007. na opštinskim izborima u Sofiji za partiju Lider.

Nakon Terzijskog dolazi Boris Metodiev, koji se izgleda nije kandidovao na izborima ni za jednu stranku, ali je deoničar u mnogobrojnim preduzećima povezanim sa Kovačkim.

Methodiev je potom prebacio svoje deonice u Kornvors Limited, kompaniju na Sejšelima, koja ih je prebacila u Dowan Limited. Direktor i deoničar Dowan Limited-a je Kipranin poi menu Savva Panagiotis, koji drži pozicije u najmanje 99 kompanija samo u Britaniji.

Slično Laumer Limited-u, računi kompanije Dowan procenjuju se na samo 100 funti uprkos tome što je vlasnik Eko Analiz-a koji poseduje 395, 000 evra ECE-a.

“On kontroliše kompanije”

Milan Radunović je bio generalni director ECE-a i osnivački partner u kompaniji, sve dok nije prodao svojih 8 posto udela Eko Analiz-u u 2012. godini.

Profesor ekonomije i od marta 2018. Mađarski počasni savetnik u Kragujevcu, Radunović je rekao za BIRN da nikada nije bilo zabune oko toga ko zapravo upravlja Kornikom ili Eko Analiz: Kovački.

“On nije direktni vlasnik Eko Analiz-a, ali on kontroliše te kompanije”, rekao je Radunović BIRN-u.

U telefonskom intervjuu na engleskom, 14. maja, Radunović je rekao da je posetio kancelariju Kovačkog u Sofiji tri meseca ranije „zato što je organizovao jednu advokatsku kancelariju iz Londona.”

Radunović nije imenovao White&Case, ali njihovi partneri iz firme koji rade na slučaju Kornikom su bazirani van londonske kancelarije.

Čemu tajnovitost?

Genady Kondarev, aktivista u bugarskoj NVO za zaštitu životne sredine Za Zemiata, veruje da je to deo pokušaja Kovačkog da se izoluje od bilo kakvih pravnih posledica po njegova poslovanja.

“Na kraju krajeva on mora da bude siguran da niko neće moći da ga krivično goni”, rekao je Kondarev za BIRN.

“Priljavi poslovi”

ICSID arbitraže se mogu razvući na godine i uvećati troškove svim stranama na milione dolara.

Slučaj može zahtevati i više transparentnosti nego što bi se Kovačkom svidelo.

U slučaju koji je u toku, protiv Srbije kod ICSID, kompanija Mera Investment Fund Limited

baziran na Kipru, bila je primorana da prizna da je njen vlasnik Marko Mišković, koji je bio u zatvoru zajedno sa svojim ocem multimilionerom, Miroslavom, zbog utaje poreza, ranije ove godine.

Radunović je rekao da kada je pozvan u kancelariju Kovačkog u Sofiju ranije ove godine, bio je zbunjen saznanjem da je magnat odabrao da uđe u proces protiv Srbije, gotovo deceniju nakon što je Vlada preokrenula privatizaciju rudnika, ne samo zato što se Radunović bezuspešno raspravljao u to vreme da Kornikom treba da uzvрати udarac.

“Nađite dobrog advokata da započne akciju”, priseća se Radunović kako je ubeđivao pomoćnike Kovačkog 2010. godine . “Niko nije želeo da organizuje takav sastanak.

Menadžment gospodina Kovačkog je rekao “Okej, ti si izbačen iz poslovanja, zašto želiš da se uplićeš?”

“Moje lično mišljenje je da je gospodin Kovački imao sjajan pristup”, rekao je.

“Ali najveća greška bila je organizovanje menadžmenta sa ljudima iz Bugarske...ne volim to da govoim, ali pravili su veoma prljave poslove. Mislím da gospodin Kovački nije imao dovoljno kontrole i da je zato izgubio rudnik”.

Izvor: balkaninsight.com